

ใบความรู้ เรื่อง การพูดวิเคราะห์ วิเคราะห์ จากเรื่องที่ฟังและดู
รายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

❖ การวิเคราะห์

คือ เป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อยที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อทำความเข้าใจ แต่ละส่วนให้แจ่มแจ้ง รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อย่างแท้จริง

❖ การวิจารณ์

คือ ให้คำตัดสินสิ่งที่เป็นศิลปกรรมหรือวรรณกรรมเป็นต้น โดยผู้มีความรู้ควรเชื่อถือได้ ว่ามีค่าความงามความไพเราะได้อย่างไร หรือมีข้อขาดตกบกพร่องอย่างไรบ้าง เช่นเขาวิจารณ์ว่า หนังสือเล่มนี้แสดงปัญหาสังคมในปัจจุบันได้ดีมากสมควรได้รับรางวัล ดีชม มักใช้เต็มคำว่า วิพากษ์วิจารณ์

❖ หลักการพูดวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู

๑. ฟังและดูเรื่องที่จะวิเคราะห์ วิจารณ์อย่างตั้งใจ
๒. แยกแยะข้อมูลโดยละเอียด
๓. พิจารณาว่าส่วนใดเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้
๔. นำเสนอผลการวิเคราะห์วิจารณ์โดยยกเหตุผลประกอบ
๕. สรุปข้อคิดที่ได้จากการวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

❖ ข้อควรปฏิบัติในการพูดวิเคราะห์ และวิจารณ์ที่ดี

๑. พูดอย่างมีการเตรียมตัว มีการเตรียมความพร้อมก่อนการพูด เช่น การหาข้อมูล การใช้เหตุผล
๒. พูดด้วยความสุภาพ ไม่ใช่คำส่อเสียดหรือหยาบคาย
๓. หลีกเลี่ยงการพูดที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง
๔. ควบคุมอารมณ์และความคิดให้อยู่ภายใต้ความยุติธรรมและความเที่ยงธรรม
๕. ระมัดระวังในการใช้คำพูดหรือสำนวนที่ผิดความหมาย

